

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

2. Oppositiones recentiorum eleuantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94274)

nem eandem habentia in ratione albedinis idem essent. Nihil enim in eo distinguit ab alio potest, in quo idem cum illo est, ut est ex terminis eorum. Secundo: nulla forma potest effectus duos praestare nisi terminis, seu extremis alias de se distinctis: ergo, si supponatur aliunde, ac non ab entitate diuina, possibile, & impossibile distincta in ratione possibili, & impossibili (quod hi Recentiores admittunt, nec volunt, nec queunt) nequit constituere possibile, & impossibile. Nec valet illud diuinum, re simplicissimum, in varias formalitates praecindendi, ac diuidendi posse. Sed quid inde. Cum independenter ab intellectu praecedente distincta, & constituta sint, possibile, & impossibile. Nec magis praestat diuinum illud esse multiplex realiter virtualiter, sed, si ad alia, quam mysteria fidei explicanda ea distinctione abutimur, tota Philosophia, ac Theologia ruit. Siquidem cuius continenti doctrinam aduersam de contradictione realis virtualis distinctionis prompta erit euasio.

9. Illud tamen contra hanc sententiam Recentiorum praeterendum hic silentio minime fuerit. Nempe in ea melius longe fore Petro chimerae fortunam, quam verum suum esse absolute, & actu fortiri. Probatur aperte: quia, si Petrus coniungatur cum aliquo perfectiori resultabit plane aliquid ipso Petro maius, perfectius & melius, ut per se notum axioma mathematicum fert, si *aequalibus inaequaliter addas, remanent inaequalia*: at, si Petrus fortiretur chimerae fortunam coniungeretur cum infinito perfectiori entitate diuina, in qua chimerae impossibilitas per hocce constituitur: ergo esset infinite perfectior, nobilior, & maior. Dices implicare in terminis maiorem: quia impossibilitas adiuncta Petro, eius possibilitatem, & essentiam destrueret. Sed primo. Quomodo eam destrueret, si tam possibilitas Petri, quam impossibilitas chimerae eadem infectibilis Dei entitas est? Secundo: coniunctio possibilitatis cum impossibilitate Petri chimera est, quam Petro casus ille affigit: quare non implicatur in terminis alia repugnantia ab ea, quam hypothesis affert casus illius, quem fatemur impossibilem. Ac tandem implicetur in terminis, ac destruat Petri possibilitas, nec maneat in hypothesi illa cum eius impossibilitate, ac proinde neque eius perfectioni accrescat. Tamen inferitur Petrum impossibilem perfectiorem Petro absoluto esse.

CERTAMEN II.

Oppositiones Recentiorum eleuantur.

1. EX nuper dictis constat impossibilitatem chimerae non esse perfectionem sine imperfectione, ac proinde non solum Deo dignam non esse, sed Deo, imo & creaturae cuius possibilibus indignam fore: cum in se implicationem inuoluat, atque si simul cum possibilitate creaturarum Deo, ut hi Recentiores volunt, identificetur, ipsi etiam Deo implicationem affigat, atque illum proinde Deum chimericum reddat, quo cessat primum Recentiorum argumentum: quod scilicet impossibilitas necessaria chimerae sit perfectio sine imperfectione: ac proinde Deo identificanda. Obiiciunt secundo. Nihil necessarium est distinctum à Deo, cui, quidquid necessarium est, identificatur: ac carentia, seu negatio existentiae termini impossibilis, seu chimerae necessaria est, ac formaliter, vel saltem re ipsa impossibilitas chimerae: ergo eiusmodi carentia, & impossibilitas chimerae identificatur cum Deo. Respondetur. Nihil necessarium, quod vere absolute sit esse distinctum à Deo, sed Deo identificari: aliter purum nihil necessarium, siue necessariam negationem essendi, seu impossibilitatem ad eo ab ipso esse distinctum, ut sit necessitati existendi quae Deo competit, omnino, atque è regione aduersum: quo argumentum euauit.

2. Obiiciunt tertio. Nihil distinctum à Deo potest esse existens aequa necessitate, ac ipse Deus: sed carentia chimerae, siue eius impossibilitas est aequa necessitate existens, ac ipse Deus: ergo non distinguitur à Deo. Respondetur, hoc argumentum eadem, quae praecedens, equi-

uocatione laborare in termino *existens*: quod proprie acceptum veram maiorem reddit, & eadem acceptione, falsam aperte Minorem. Sed eam confirmabis: quia nunc, atque ab aeterno, & in aeternum verum est chimerae non existere, ac proinde existere negationem & carentiam chimerae, siue eius impossibilitatem: ergo vere datur, dabiturque necessario per aeternitatem existentis vera chimerae, & impossibilitatis eius. Respondetur, vere dici per aeternitatem, ac necessario non existere chimerae: sed id probat nunquam existere chimerae, esseque illius: ac proinde vere, ac necessario esse non ens, neque existens: quod ipsum dicitur, cum dicitur necessario existere negationem chimerae, licet in hac propositione negatio existentiae pura ad modum existentis, & entis concipiat ab intellectu: in quo ita entis rationis, quod negatio à logicis dicitur, fabrica, & architectura: ac proinde illud esse, & existentia, quae puro non esse tribuitur, atque affigitur ens rationis est, quod quidem neque negationi pure existentis chimerae, cuius impossibilitatem necessario, & absolute competit, sed, cum ita fingendo cogitatur. Et tandem his tribus argumentis non solum probaretur chimerae impossibilitatem, sed chimerae ipsas & impossibilia Deo identificari, ut consideranti patebit: quod est erroneum: quod autem veritatis aeternae chimerae, & impossibilis cuius impossibilitas, cuiusque à rebus (quae id ipsum est) necessaria amotis, & negatio, quod diuinis solum videtur posse conuenire, dissectum supra est in simili de aeternae veritate possibilitatis creaturarum distinctione illa aeterni positae, quod Deo soli competit, & praesens atque à tempore abstractendo, quod cuius competit obiecto propositionis in materia necessaria, & essentiali vera.

3. Obiiciunt quarto. Id est carentia, & negatio necessaria, seu impossibilitas chimerae, quod illam immediare, & formaliter excludit ab existentia: aliter Deus id seipso praestat: ergo Deus est carentia, & negatio necessaria, seu impossibilitas chimerae. Sed negatur facile minor. Sola enim negatio existentiae est formalis immediata exclusio existentiae termini, quem à rebus excludit, ut patet. Quare exclusio immediata, formalis, & necessaria chimerae est negatio necessaria existendi, quam in se existens, qualis qualis, implicatione, & repugnantia imbibitam habet; non autem Deus, quidquid aliud positiuum. Sed sic arguunt pro sua hac Minori Recentiores. Id excludit formaliter immediatè chimerae ab existentia quod formaliter reddit illam impossibilem: atqui Deus seipso reddit chimerae formaliter impossibilem, vt propter eius impossibilitatem: ergo Deus formaliter immediatè excludit chimerae ab existendo. Sed quoniam probabunt falsam minorem, quam assumunt, nisi supponendo, ut in ea supponant, quod negamus? nempe Deum esse chimerae omnium impossibilitatem.

4. Ceterum, licet videant aegre suaderi posse Deum chimerae omnium vniuersum impossibilitatem esse. Ita felicius pro aliquibus decertari posse putant. Primo, quia Deus per suammet entitatem immediatè, & formaliter excludit à rebus plures, imo & alterum Deum, qui chimera, & impossibilis, ac necessaria carentia sui est: ergo entitas Dei est necessaria carentia, & negatio alterius Dei, siue eius impossibilitas. Consequentia est legitima. Antecedens probatur: quia Deus per suam entitatem, & essentiam vniuersum, singularissimus, atque ut sic loquar *hicesimus* est. Vnitas autem, & singularitas per essentiam est formalis immediata exclusio alterius Dei, quae huius impossibilitatis constituitur. Respondetur minorem esse veram de mediata formali exclusione, & negatione, seu impossibilitate, alterius Dei; secus de immediata, formali exclusione, quod ad Recentium inrentum nihil praestat. Ad eius probationem concessa maiori negatur minor. Vnitas enim, & singularitas Dei, seu cuiuslibet per suam essentiam singularis entitatis, est exclusio necessaria, & negatio, seu impossibilitas pluralitatis illius essentiae, & entitatis mediata virtualis, & in actu primo, non autem formalis, & in actu secundo. Itaque singularitas Dei per essentiam est extremum medium contradictionis pluralitatis Dei positiuum; necessaria carentia, negatio, seu impossibilitas alterius Dei est vero carentia, negatio, seu impossibilitas alterius Dei alterum extremum contradictionis negatiuum; quod formalis carentia, & negatio existentiae, seu impossibilitatis plurius.

plurium Deorum est: quodque plures Deos formaliter remouet ab existendo tanquam formalis exclusio necessitatis, & impossibilitas eorum: ac proinde non immediata formalis necessitatis exclusio, seu impossibilitas plurium Deorum Deus esse potest; licet sit actus primus, ex quo formale non esse necessarium, seu impossibilitas plurium Deorum inferatur: sicut ex quouis singulari, per suam entitatem, impossibilitas, seu necessitatis negatio pluralitatis eius entitatis inferitur.

5. Ex his plura alia eorumdem Recentiorum argumenta erantur, quæ eadem possibilitatis in actu primo, seu impotentia Dei pro impossibilitate formali chimærum similium acceptione in æquiuoco laborant. Atque enim: Deus per suam entitatem, & essentiam habet impossibilitatem peccati proprii: est quippe impeccabilis per essentiam: item impossibilitatem moriendi: cum sit per suam essentiam immortalis. Impossibilitatem insuper comprehensionis à creaturis, ut pote incomprehensibilis per essentiam: ergo impossibilitas, seu carentia necessitatis peccati proprii, moris, & comprehensionis sui à creatura, plurimque aliorum similium, identificantur cum Deo. Sed, ut nuper dicebam, de impossibilitate eorum omnium in actu primo, seu impotentia, & incapacitate Dei ea recipiendi, verum est antecedens. De eorum vero impossibilitate, seu necessitatis negatione, & exclusionem formalem in actu secundo, quæ ex illa Dei impotentia inferitur, est omnino falsum. Et quidem, cum impossibilis, & chimæra cuiusvis existentia solum fictitia & per rationem esse queat, ac proinde ex suorum prædicamentorum pugna in se, & à se remouet à rebus sit, atque veræ existentie necessitatem exclusionem & negationem formalem immediatam imbitam habeant, reale, & positum aliquid cui identificentur, quodue eorum negationem inducat, inquirere perinde omnino est ac querere, cuiam entem reali eius rationis identificentur? quoue alio ente, & causa reali à rebus & existentia reali amoueatur, quod in se, & à se ab eis exclusum est: verumque autem non otiosum solum, sed & stupidum forte videatur.

6. Sed adhuc opponunt inferri ex nostra sententia duo contradictoria, nempe Deum posse efficaciter nolle remotionem chimære, ac non posse efficaciter illam nolle. Possit quidem, quia potest efficaciter nolle quiddam summe perfectum non est, uti non sunt remotiones, seu carentie chimære. Non posse autem: quia virtualiter vellet ea nolitione carentie, seu remotionis chimære huius existentiam, quod est impossibile. Sed non videtur ad nolitionem efficacem Dei præter summæ perfectionis defectum requiri in obiecto possibilitatem non defectionis, quæ in necessaria chimære carentia, seu remotione non adest. Item in obiectum impossibile, cuiusmodi est defectus remotionis chimære efficacia diuinæ voluntatis, imo non amens hominis, ferri non potest.

QVÆSTIO VI.

An carentie contingentes rerum in aliquo diuino formaliter consistant?

CONSTATIONE impossibilitatis, siue necessitatis negationis, atque formalis exclusionis chimære Recentiores iidem, qui eas Deo identificant, ac non, nisi in diuino aliquo profus necessario earum verificationem assignari posse, censuerunt, ad carentiarum, seu negationum contingentium creaturarum rerum verificationem assignandum, ad diuinum etiam aliquid recurri oportere iudicant: tantaque opera, & conuentione suum hoc iudicium persecuti sunt: ut, quæ vix in Philosophia (propria nimirum sede) de carentia, seu negationis contingentis essentia quaestio occuparet locum; non ibi lo-

Christoph. de Ortega, de Deo Vno, Tomus I.

lum, sed in Theologia spatium petat amplissimum, atque grauissimos de scientia, & voluntate Dei, atque alios tractatus oppleat. Idcirco nos eadem vicinitatis carentiarum contingentium cum necessariis impossibilium occasionem & iure simul, semelque Philosophiam, & Theologiam ab his in præsentiarum purgabimus.

CERTAMEN I.

Referuntur opiniones de constitutio formali carentie contingentis.

1. **E**TI opinioniones omnes Philosophicas de formali carentia contingentis impugnare animus non sit, eas tamen referre placuit, ut, qui possint ei, quam propulsandam, atque ablegandam suscepimus, inferuire, confutentur. Prima igitur sententia fuit carentias contingentes in nolitione, seu decreto efficaci, quo rem, cuius carentia est, vult Deus non existere, atque à rebus, & existentia semouet, formaliter plerumque consistere; licet quandoque in entitate creata positua consistat. Referuntur pro hac sententia Agidius in 2. d. 34. quæst. 1. art. 3. videturque consentire Greg. d. 24. art. 1. quibus accessit Sforcia Pallavicinus. 5. assertionum Theologicarum, aliens stare in relationibus creatis terminatis ad id quo vicino determinatur subiectum ad carentiam tali forma, quod plerumque erit decretum, seu nolitio Dei de existentia illius. Verum, si semel in decreto efficaci, seu nolitione Dei, quæ necessario in rei cuiusvis ab existentia exclusionem intercedat, & ut hi autem, præcedat, formaliter rei contingentis carentia collocaetur: nescio, quo pacto ea adesse possit, quin carentia rei illius sit.

2. Consequentius igitur secunda Recentiorum sententia docet, contingentes rerum carentias semper, itaque lege, in nolitione Dei, seu decreto eius efficaci de non existentia rei, cuius est carentia sitam formaliter esse. Noster Antonius Perez Valiendæ sententia huius Antesignanus, quem ex sua Castellana Prouincia Recentiores plures sequuntur, atque è Toletana nostra pauci: ex quibus nonnulli actum scientiæ essentialiter veri, siue diuinæ, siue creatæ, ac proinde impossibilis cum obiecti existentia illius carentiam formalem addunt. Et hi quidem in eo, quod addunt de scientia, non satis consequenter loquuntur. Cum enim scientia essentialiter vera de negatione existentie obiecti, Petri v. g. negationem existentie Petri necessario supponat suo modo existentem, & constitutam ipsius constitutum esse minime potest. Secundo: cum in horum etiam sententia carentia, seu negationes contingentes in decreto efficaci, seu nolitione diuina de existentia rei formaliter consistant, atque hæc scientiam negationis rei præcedat: quo pacto carentias eiusmodi constituet, quas supponit constitutas? tertio entitati cuius plura contradictoria dantur, quod impossibile esse ostendimus cert. 4. num. 6.

3. Tertia sententia in relationibus creatis posituius rerum carentias, & negationes collocat: quas tamen connotare ait plerumque nolitionem, seu decretum Dei prædictum, quo res ad non existendum determinatur, licet non semper: ut docet noster Sforcia Pallavicinus lib. 5. assertion. Theologicarum, num. 182. atque alij ex nostris Salmanticenses Recentiores, qui consequentius, ut ex num. 1. constat illud plerumque reiciunt, ac semper eas relationes diuinum aliquid rei connotare defendunt. Licet addant, in consequentia, quæ citatus Sforcia, actum etiam scientiæ creatæ essentialiter verum. Præterquam quod, tam hi, quam Recentiores citati num. 2. pro additione simili, aliud implicatorium, quod infra persequemur, incurrunt: nimirum, quod extremo vni contradictionis plus, quam vnum, siue plura designent.

4. Quarta sententia Monzæi nostri d. 1. c. 3. quem Recentiores nonnulli sequuntur, asserit: carentias, & nega-

T

nega